

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	16.01.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	prokurör Kaspar Urmas Oja
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalaja number:	24231752846
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxxxxxxx xxxxxxxx

Prokuratuur võib menetluse lõpetada ja kahtlustatavale kohustused määrata (KrMS § 202), kui

- I. menetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest KarS ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse,
- II. kahtlustatava süü ei ole suur
- III. kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju
- IV. kahtlustatav on tasunud või võtnud kohustuse tasuda kriminaalmenetluse kulud
- V. kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi

Käesoleval juhul ongi kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära (I). Täpsemalt on esemeks KarS § 121 lg 2 p 2 ehk kehaline väärkohtlemine lähisuhtes. Sellise teo toimepanemise eest karistatakse viidatud sätte järgi rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

Kahtlustatava süü ei ole suur (II). Kriminaalmenetlusliku põhimõttena kehtib, et süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et

- kahtlustatav tunnistas ülekuulamisel, et konflikt ja kähmlus toimus, on osaliselt oma süüd tunnistanud, selgitanud, et tegutses hetkeemotsiooni ajel ning valesi, lubab oma käitumist muuta (KarS § 57 lg 1 p 3),
- seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära.
- kahtlustatav on noor täiskasvanu.
- Ka kannatanu on selgitanud, et ta ei soovi kriminaalmenetlust ega kahtlustatava karistamist
- Kannatanu ei ole tsiviilhagi esitanud,

Kannatanu ei ole esitanud tsiviilhagi tekitatud kahju hüvitamiseks (III), menetluskulusid ei tekkinud (IV).

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi (V). Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise tema poolt.

- temal puuduvad kehtivad kriminaalkaristused

- tema puuduvad arhiveeritud kriminaalkaristused
- tema suhtes pole varem vägivalda kätkeva teo eest alustatud kriminaalmenetlust KrMS § 203¹ või § 202 alusel lõpetatud

Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul isikule asetatud kohustused: vägivalda tarvitamisest hoidumine ning vägivallast loobumise tugiliini teenusel osalemine. Sellisele seisukohale jõudis prokurör mh kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel kahtlustatavaga vahetult suheldes. Puudub alus arvata, et kahtlustatav kui varasemalt kriminaalkorras karistamata isik, kes tegutses enda hinnangul kaitseseisundis ning vastastikusel konfliktis ning kellel arutlusalusele intsidendile järgnevalt pole uusi konflikte olnud, paneb toime uusi kuritegusid. Kahtlustatav ja kannatanu ei ela enam tänaseks ka koos, seega on uue kuriteo risk ka sellega maandatud. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna isik peeti kahtlustatavana kinni, ta kuulati üle, ta on oma tegu mõõnnud. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt reageerinud, isik on oma teost aru saanud, on lubanud konflikte vältida ja on seda ka tänaseks teinud. Samuti on isik vabatahtlikult võtnud eripreventiivsed ning teatavas mõttes karistusliku mõjuga kohustused. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Kui isik ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise (nr RP-1-2/22/1) p 3.2. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas juhul, kui isiku suhtes on enne uue kuriteo toimepanemist ühe aasta jooksul kriminaalmenetlus otstarbekuse tõttu lõpetatud. Kahtlustatava suhtes lõpetati 27.12.2023 kriminaalmenetlus justnimelt KrMS § 202 alusel, käesolevalt arutluse all olev tegu pandi toime 15.08.2024 st vähem kui 1 aasta möödumisel.

Seadus võimaldab aga menetlust siiski ka sellisel juhul KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada ning käesoleval juhul leiab prokurör - irdudes peaprokuröri juhiseist – et avalik menetlushuvi siiski siinses asjas puudub, ülaltoodud põhjustel. Kahtlustatavale asetatavad kohustused omavad piisavat eripreventiivset mõju, sh arvestades kahtlustatavate tausta ning üldiselt õiguskuulekat käitumist nii enne kui pärast vaidlusalust konflikti. Eelmise kriminaalasja sisu oli teine, kätkes teistsugust ebaõigussisu (tegemist oli liiklussüütega). See tähendab muu hulgas, et ka kohustus, mis toona sai asetatud, on oma sisult suunatud teistsuguste probleemide lahendamisele, kui praegu asetatavad kohustused. Samuti tuleb arvesse võtta, et kahtlustatava kinnitusele on ta tolle menetluse raames asetatud kohustuse korrektselt täitnud.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, 2 ja lg 7 ja 206 (menetluse lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur), prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231752846 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: Kahtlustatava kohustus KrMS § 202 lg 2 järgi on

- a) mitte toime panna uusi isikuvastaseid kuritegusid

Tähtajaks määrata **12 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **16.01.2026 (k.a)**.

- b) võtta nõustamisaja broneerimiseks ühendust vägivallast loobumise tugiliiniga numbril 6606077 (tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee), osaleda **1 kuu jooksul (st hiljemalt 16.02.2025)** esmasel nõustamisel ning seejärel edasistel nõustamistel nõustaja ette nähtud mahus (keskmiselt 5 korda) ning vajaduse ilmnemisel läbida nõustaja poolt suunatud sotsiaalprogramm.

Nõustamiste läbimise tähtajaks määrata **6 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **16.07.2025 (k.a)**.

3. Tõkendid jt kriminaalmenetluse tagamise vahendid: puuduvad.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad

6. Käesolev määrus saata:

- kannatanule või tema esindajale: xxxxx xxxxxx (KrMS § 206 lg 2)
- teadmiseks DELTA kaudu info@sotsiaalkindlustusamet.ee

7. Anda luba kriminaalasja materjalidega tutvumiseks määruse p-s 2 toodud programmi korraldajal (KrMS § 214 lg 1 ja § 203² lg 6)

8. Kannatanul on õigus 10 päeva jooksul alates käesoleva määruse saamisest

- tutvuda toimikuga (KrMS § 206 lg 3)
- vaidlustada menetluse lõpetamine Riigiprokuratuuris (KrMS § 207 lg 3)
- taotleda määruse sisust arusaamiseks selle tõlkimist keelde, mida ta valdab, kui tema kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt.¹

Kaspar Urmas Oja
prokurör

Kui isik ei täida talle käesoleva määruse p 2 toodud kohustusi tähtaegselt, siis prokurör uuendab kriminaalmenetluse.

Kinnitan, et olen nõus kriminaalasja lõpetamisega, olen nõus minule asetatud kohustusega, mulle on selgitatud kohustuse mittetäitmise tagajärgi ning olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia kätte saanud.

Nimi:

Allkiri:

Kuupäev:

¹ Если потерпевший, являющийся физическим лицом, не владеет эстонским языком, то он может, для понимания содержания текста постановления о прекращении уголовного производства, в течение десяти дней подать ходатайство о переводе его на родной язык потерпевшего или на язык, которым он владеет.

If a victim is not proficient in the Estonian language, they have the right to request the translation of the order on the termination of criminal proceedings into their native language or a language in which they are proficient within 10 days.